

- N.B**
- 1) Question No.1,2 AND 3 are compulsory.
 - 2) Attempt any 2 from the rest.
 - 3) Draw maps, diagrams wherever necessary.
 - 3) Figures to right indicates marks

Q.1 Read the following WORLD map and answer the following question. 5

- i) What does the given map represent?
- ii) Name the technique used to represent the data on the map.
- iii) Which countries in the world have maximum GDP composition in agriculture?
- iv) Compare the composition of GDP in industry of Germany and Canada.
- v) Explain the GDP composition in Australia.

Q.2 Write short notes on (Any Two) 10

- i) Nitrogen cycle
- ii) Green Business
- iii) Human Development Index (HDI)
- iv) Rainwater Harvesting
- v) Energy Food pyramid.

Q.3 Give Reasons for the following: (Any Three) 15

- i) Human activities are affecting the quality of natural environment.
- ii) Consumption pattern of natural resource is uneven in the world.
- iii) Climate is one of the most dominant factor that influence the density of population.
- iv) There is degradation in the quality of water resources.
- v) It is important to conserve Bio-diversity.

Attempt any two from the following

Q.4 Discuss the relevance of Sustainable Development in detail. 10

Q.5 Define conservation. Suggest various conservation methods of resources. 10

Q.6 Describe the major stages of population growth in the world with the help of Demographic Transition Model. 10

वेळ: २ तास

मराठी रूपांतर

- सूचना -१) प्रश्न क्र. १, २ व ३ अनिवार्य आहेत.
 २) उर्वरित प्रश्नांनपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवावे.
 ३) आवश्यक त्याठिकाणी आकृत्या, नकाशे काढा.
 ४) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्र.१

खालील नकाशाचा अभ्यास करून त्यावर आधारित विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- १) तुम्हास दिलेल्या नकाशा काय दर्शवतो ?
- २) नकाशात दिलेली माहिती कोणत्या नकाशातांत्राचा वापर करून दर्शविली आहे ?
- ३) जगातील कोणत्या देशात सर्वाधिक स्थूल देशांतर्गत उत्पादन (GDP) आहे ?
- ४) जर्मनी आणि कॅनडामधील औद्योगिक क्षेत्रातील स्थूल देशांतर्गत उत्पादनाची (GDP) तूलना करा.
- ५) ऑस्ट्रेलियातील स्थूल देशांतर्गत उत्पादनाची (GDP) रचना सविस्तर लिहा.

प्र.२ टिपा लिहा:- (कोणतेही दोन)

- १) नायट्रोजन चक्र
- २) पर्यावरणास अनुकूल व्यवसाय
- ३) मानवी विकास निर्देशांक
- ४) पर्जन्याच्या पाण्याचे संवर्धन
- ५) उर्जा अन्न मनोरा

प्र.३ कारणे द्या. (कोणतेही तीन)

- १) नैसर्गिक पर्यावरणाचा दर्जा ढासळण्यासाठी मानवी क्रिया कारणीभूत ठरलेल्या. आहेत.
- २) जगातील नैसर्गिक साधन-संपत्तीचा उपयोग असमान आहे.
- ३) लोकसंख्येच्या घनतेवर परिणाम्या घटकात हवामान महत्त्वाचा घटक आहे.
- ४) पाण्याचा दर्जा ढासळत आहे.
- ५) जैविक-विविधतेचे संवर्धन करणे आवश्यक आहे.

खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा

प्र.४ चिरंतर विकासाच्या उपयुक्तेवर चर्चा करा.

प्र.५ संवर्धन म्हणजे काय ? संवर्धनाच्या विविध पद्धती सूचवा

प्र.६ जागतिक लोकसंख्या वाढीच्या विविध पातळीची लोकसंख्या संक्रमण सिद्धांताच्या मदतीने चर्चा करा.

१०

१५

१०

१०

१०